

Nghiên cứu sự tự do hóa ngôn ngữ thơ tiếng Việt hiện đại thế kỷ XX : Luận án TS / Nguyễn Thị Phương Thùy ; Nghd. : GS.TS. Đinh Văn Đức . - H. : ĐHKHXH & NV, 2008 . - 219 tr. + CD-ROM + tóm tắt

Tóm tắt: Tổng quan cơ sở lý thuyết về thơ, ý thơ, tứ thơ, cấu trúc của thơ, khai thác những cách tiếp cận khác nhau khi nghiên cứu thơ và các lối nghiên cứu thơ từ truyền thống đến hiện đại của Việt Nam. Khảo sát những biến đổi theo hướng tự do hóa dựa trên cứ liệu các tập thơ cụ thể của các tác giả như Hàn Mặc Tử, Chế Lan Viên ở các cấp độ bài, khổ, câu ... bằng phương pháp định lượng và định tính, từ đó tìm ra sự khu biệt của thơ mới với thơ cũ, thấy được sự biến đổi của ngôn ngữ thơ qua các giai đoạn. Bình luận về quá trình biến đổi, những đặc điểm trong sự biến đổi cấu trúc thơ. Tìm ra sự cách tân về ngôn ngữ tác giả, ngôn ngữ tác phẩm thơ, đồng thời dự báo khuynh hướng phát triển, biến đổi của ngôn ngữ thơ tiếng Việt sau này. Kết quả nghiên cứu cho thấy luận án hướng tới nghiên cứu cấu trúc của ngôn ngữ thơ là chủ yếu, nhưng cũng đặt việc nghiên cứu cấu trúc ngôn ngữ thơ trong mối tương quan với thi pháp học ngôn ngữ thơ, phân tích điển ngôn ngữ thơ, chức năng ngôn ngữ thơ ... để có một cách tiếp cận thơ theo hướng ngôn ngữ học rõ ràng hơn

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	
Mục lục	
Các ký hiệu viết tắt.....	
Danh mục các bảng.....	
Danh mục các đồ thị	
Mở đầu	1
1. Mục đích nghiên cứu	1
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3

4. Phương pháp nghiên cứu.....	3
5. Nguồn tư liệu	5
6. Một vài tiên liệu về đóng góp của luận án.....	7
7. Bố cục của luận án	8
Nội dung.....	9
<i>Chương 1. Cơ sở lý thuyết: Những vấn đề liên quan đến nội dung luận án</i>	9
1.1. Những thông tin về lịch sử vấn đề nghiên cứu ngôn ngữ thơ	9
1.2. Nhận thức về thơ.....	13
1.3. Nhận thức về sự tự do hóa ngôn ngữ thơ	18
1.4. Ý thơ và tứ thơ, hình tượng thơ, cảm giác thơ, sự hấp dẫn và tính mờ nhòe của thơ.....	25
1.5. Về cấu trúc của thơ (Bài thơ, khổ thơ, câu thơ)	26
1.5.1. Bài thơ.....	27
1.5.2. Khổ thơ	27
1.5.3. Câu thơ.....	29
1.6. Những cách tiếp cận khác nhau trong khi nghiên cứu thơ và một số lý thuyết liên quan đến việc nghiên cứu ngôn ngữ thơ.....	30
1.6.1. Hướng nghiên cứu theo thi pháp học và theo lý thuyết về hệ thống và cấu trúc.....	31
1.6.2. Lý thuyết về ngữ cảnh	34
1.6.3. Lý thuyết phân tích diễn ngôn	35
1.7. Những lối nghiên cứu thơ từ truyền thống đến hiện đại của Việt Nam	36
1.7.1. Thơ cũ	36
1.7.2. Thơ Mới	43
<i>Chương 2. Sự tự do hóa ngôn ngữ thơ tiếng Việt thế kỉ XX ở cấp độ bài thơ</i>	49
2.1. Kết quả khảo sát theo diện bằng phương pháp định lượng	49
2.1.1. Kết quả khảo sát, thống kê một số tập thơ.....	50
2.1.2. So sánh, đánh giá kết quả số liệu về thể thơ	55
2.1.3. So sánh và đánh giá về các mô hình bài thơ (tính theo số khổ trong bài và số câu trong khổ).....	57
2.2. Kết quả khảo sát (theo điểm) bằng phương pháp định lượng và định tính	60
2.2.1. Về 4 tập thơ của Hàn Mặc Tử.....	61
2.2.2. Về tập 50 bài thơ đặc sắc của Chế Lan Viên	67
2.2.3. Về một số bài thơ của các nhà thơ- nhà giáo thời kỳ 1945-1975	74
2.3. Tiểu kết	98
<i>Chương 3. Sự tự do hóa ngôn ngữ thơ tiếng Việt thế kỉ XX ở cấp độ khổ thơ</i>	

.....	102
3.1. Về các loại khổ thơ.....	102
3.2. Về vấn đề đối thanh điệu bằng- trắc trong khổ thơ	103
3.2.1. Đối với khổ có 4 câu/ khổ trong bài 7 chữ	104
3.2.2. Vấn đề đối thanh điệu bằng- trắc trong thơ tự do	131
3.3. Vấn đề luật niêm trong khổ thơ	135
3.3.1. Khảo sát từng khổ thơ ở 2 tập “Gửi hương cho gió” và “Từ ấy”	135
3.3.2. Các bảng số liệu thống kê luật niêm của các câu thơ trong khổ thơ 7 chữ ở từng tập thơ	136
3.3.3. Số trường hợp các câu thơ có luật niêm theo thanh bằng hoặc trắc ở các tập thơ được thống kê theo bảng sau.....	137
3.3.4. Nhận xét.....	137
3.3.5. Các ví dụ	138
3.3.6. Nhận xét.....	139
3.3.7. Vấn đề niêm từ 1945 đến nay	139
3.4. Vấn đề gieo vần trong khổ thơ.....	143
3.4.1. Xét các bài 7 chữ trong hai tập “Gửi hương cho gió” và “Từ ấy”	144
3.4.2. Xét hiện tượng gieo vần trong 4 tập “Gái quê”, “Đau thương”, “Xuân Như ý”, “Lệ thanh thi tập” của Hàn Mặc Tử.....	146
3.4.3. Hiện tượng gieo vần trong 2 tập thơ “Những câu thơ viết đợi mặt trời” và “Xúc xắc mùa thu” của Hoàng Nhuận Cầm	148
3.4.4. Hiện tượng gieo vần trong 3 tập thơ của Phạm Tiến Duật.....	150
3.4.5. Nhận xét về hiện tượng gieo vần	150
3.5. Bàn luận	154
3.5.1. Về loại khổ thơ	154
3.5.2. Về phép đối thanh điệu bằng- trắc trong khổ	154
3.5.3. Về luật niêm	156
3.5.4. Về hiện tượng gieo vần	157
Chương 4. Sự tự do hóa ngôn ngữ thơ tiếng Việt thế kỉ XX ở cấp độ câu thơ	
.....	159
4.1. Nhịp điệu	159
4.1.1. Cơ sở ngắt nhịp câu thơ	161
4.1.2. Một số bàn luận	168
4.2. Thanh điệu	183
4.2.1. Kết quả khảo sát định lượng	183
4.2.2. Bàn luận	185

4.3. Vần trong câu thơ	189
4.4. Tiểu kết	191
4.4.1. Về việc gieo vần	192
4.4.2. Về thanh điệu.....	192
4.4.3. Về nhịp điệu.....	192
Kết luận	193
Danh mục các công trình khoa học của tác giả có liên quan đến luận án	200
Thư mục tài liệu tham khảo	201
Phụ lục.....	